

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 100/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')
Συνεδρίαση της 6^{ης} Απριλίου 2016

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Στέφανος Δέτσης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 2141.2/17305/26-2-2016 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής/Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής / Κλάδος Ασφάλειας και Αστυνόμευσης / Διεύθυνση Ελέγχου Αλιείας / Τμήμα Α'.

Ερώτημα: *Ερωτάται εάν οι Λιμενικές Αρχές πρέπει να απαιτούν την προσκόμιση βεβαίωσης αλιευτικού συλλόγου από τον ενδιαφερόμενο για την πιστοποίηση της ιδιότητάς του ως αλιέα, προκειμένου να προβαίνουν στην ανανέωση της άδειας σκάφους επαγγελματικής αλιείας.*

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

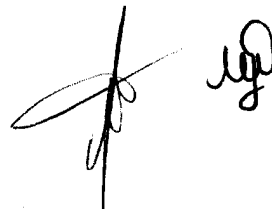
Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Η Διεύθυνση Αλιείας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 3 και 5 του β.δ. 666/1966, του άρθρου 2 του π.δ. 1361/1983 και της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν.4072/2012, με το υπ' αριθμ. ΩΠ: 141645/11-12 σήμα της, παρέσχε οδηγίες στις Λιμενικές Αρχές να μην απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης αλιευτικού συλλόγου για την πιστοποίηση της επαγγελματικότητας του αλιέα, κατά την ανανέωση της εν λόγω αδειάς, η οποία μέχρι τότε εζητείτο, σύμφωνα με εγκυκλίους του Υπουργείου Γεωργίας (νυν Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

2. Όμως, με τα αριθμ. πρωτ. 198319/7238/20-2-2015 και 198319/18759/15-5-2015 έγγραφα της Ανεξάρτητης Αρχής «ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ», διατυπώθηκε η άποψη ότι υφίσταται ρύθμιση ως προς την υποχρέωση προσκόμισης βεβαίωσης αλιευτικού συλλόγου από τον ενδιαφερόμενο (ιδιοκτήτη του αλιευτικού σκάφους) κατά τη διαδικασία ανανέωσης αδειάς σκάφους επαγγελματικής αλιείας και ως εκ τούτου, ότι πρέπει το εν λόγω δικαιολογητικό να λαμβάνεται υπόψη από την Λιμενική Αρχή, κατά την ως άνω διαδικασία.

3.Ειδικότερα, με το δεύτερο από τα ανωτέρω έγγραφα του, ο «ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ» επισημαίνει ότι: (α) Με την υπ' αριθμ. 423/1999 γνωμοδότηση του ΝΣΚ ορίζεται ότι για τη χορήγηση και μεταβίβαση των επαγγελματικών αδειών αλιείας πρέπει όλοι οι συμπλοιοκτήτες να έχουν ως επίκεντρο την αλιεία και να ζουν από αυτή, (β) στο π.δ. 261/1991 προβλέπεται ότι η μεταβίβαση της κυριότητας των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών επιτρέπεται μόνο σε επαγγελματίες αλιείς και (γ) στην υπ' αριθμ. πρωτ. 222056/9-3-1985 εγκύκλιο της Διεύθυνσης Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας ορίζεται ότι απαιτείται η προσκόμιση της εν λόγω βεβαίωσης του αλιευτικού συλλόγου στην Λιμενική Αρχή για να ανανεωθεί η άδεια αλιείας του σκάφους.

4. Η ερωτώσα υπηρεσία απέστειλε στην αρμόδια, για την νομοθετική ρύθμιση των θεμάτων αλιείας, Γενική Δ/ση Βιώσιμης Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τα υπ' αριθμ. 521.2/02-02-2015 και 2141.2/469/16-7-2015

έγγραφα, προκειμένου να της παρασχεθούν οδηγίες επί του συγκεκριμένου θέματος. Η εν λόγω Δ/νση, με τα υπ' αριθμ. 1211/15460/09-03-2015 και 4884/88529/18-9-2015 έγγραφά της, γνωστοποίησε ότι υφίσταται υποχρέωση προσκόμισης βεβαίωσης του αλιευτικού συλλόγου περί πιστοποίησης της επαγγελματικότητας του αλιέα για την ανανέωση της άδειας αλιείας σκάφους, καθώς και ότι η άποψη αυτή ενισχύεται από παραδοχές των υπ' αριθμ. 89/2008 και 269/2010 γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

5. Σε απάντηση προς τα ανωτέρω η ερωτώσα Υπηρεσία εκφράζει την άποψη ότι: (α) Η έγκριση χορήγησης και μεταβίβασης της άδειας σκάφους επαγγελματικής αλιείας είναι αρμοδιότητα των Περιφερειακών Ενοτήτων, ενώ ο ρόλος των Λιμενικών Αρχών είναι διεκπεραιωτικός και δεν εξετάζουν το κριτήριο επαγγελματικότητας του ιδιοκτήτη του επαγγελματικού σκάφους, (β) σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι αλιευτικοί σύλλογοι είναι αρμόδιοι για την έκδοση βεβαιώσεων πιστοποίησης της ιδιότητας του αλιέα, αλλ' όμως δεν προβλέπεται η προσκόμισή της από τον ενδιαφερόμενο αλιέα, κατά την διαδικασία ανανέωσης της άδειας αλιείας του σκάφους, (γ) σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 233.9/06-08-2012 με αρ. σχ. 8236 έγγραφο του ΥΝΑ/Δνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Νομοθεσίας, οι εγκύκλιοι δεν θεσπίζουν, ούτε μεταβάλλουν ή καταργούν δίκαιο, αλλά θεωρούνται εσωτερικής φύσεως κανόνες της διοικητικής οργάνωσης που δεν δεσμεύουν τρίτους, ενώ η έλλειψη νομοθετικού πλαισίου δεν δύναται να θεραπεύεται με αυτές και (δ) στο υπ' αριθμ. πρωτ. 42636/23-10-2010 έγγραφο της ως άνω Ανεξάρτητης Αρχής αναφέρεται ότι: «Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι που εκδίδουν οι ιεραρχικώς προϊστάμενοι των διαφόρων υπηρεσιακών σχηματισμών του Κράτους και των ΝΠΔΔ, κατά την άσκηση του προληπτικού ιεραρχικού ελέγχου επαναλαμβάνουν, σχολιάζουν και επεξηγούν τις διατάξεις των νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων και παρέχουν οδηγίες για τον τρόπο εφαρμογής τους. Δεν θεσπίζουν ρυθμίσεις και δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες (Σ.τ.Ε. 641/1998, 2779/1989, 3594/1987, 700/1986)».

Νομοθετικό Πλαίσιο

6. Στις διατάξεις των άρθρων 1,2,3,4 και 5 του **β.δ. 666/1966** «*Άδειες αλιευτικών σκαφών*» (Α' 160) ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 1

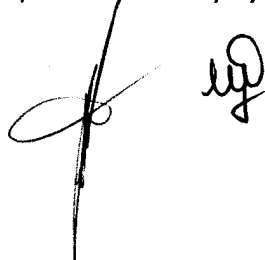
«1. Διά να εργασθή οιοδήποτε σκάφος μηχανοκίνητον ή μη ως αλιευτικόν εις την θάλασσαν ή τα εσωτερικά ύδατα (λιμνοθάλασσαι, ιχθυοτροφεία, λίμναι ποταμοί) ή ως σπογγαλιευτικών (γαγκάβα) απαιτείται όπως εφοδιασθή δι' ειδικής αδείας εκδιδομένης και ανανεουμένης επί τη λήξει της ισχύος της κατά τα διά του παρόντος οριζόμενα. 2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον άδεια, έχει τον τύπον βιβλιαρίου υπό την επωνυμίαν "άδεια αλιευτικού σκάφους" ως το εις το τέλος του παρόντος υπόδειγμα "Α" διά τα σκάφη εσωτερικών υδάτων, είναι δε το μόνον αποδεικτικόν στοιχείον του δικαιώματος χρησιμοποιήσεως δι' αλιείαν του σκάφους δι' ό εξεδόθη και διά το αλιευτικόν εργαλείον ή τα αλιευτικά εργαλεία τα οποία επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται δι' αυτού....3....».

Άρθρο 2

«1. Αι κατά το προηγούμενον άρθρον άδειαι διακρίνονται εις αδείας επαγγελματικών σκαφών, ήτοι των κατ' αποκλειστικότητα χρησιμοποιουμένων εις την αλιείαν ή σπογγαλιείαν υπό επαγγελματιών αποζώντων εξ αυτής και εις αδείας ερασιτεχνικών σκαφών νοουμένων ως τοιούτων των χρησιμοποιουμένων, δι' αλιείαν προς ψυχαγωγίαν υπό των ιδιοκτητών αυτών ή τρίτων....».

Άρθρο 3

«1. Αι βάσει του άρθρου 1 του παρόντος άδειαι διά το πρώτον τιθέμενα εις λειτουργίαν αλιευτικά σκάφη εκδίδονται μετ' έγκρισιν του Υπουργείου Βιομηχανίας υπό των αρμοδίων προς τούτο Αρχών. Η έγκρισις χορηγείται τη αιτήσει του ιδιοκτήτου του σκάφους. Εν τη αιτήσει θα αναγράφωνται άπαντα τα χαρακτηριστικά στοιχεία του σκάφους και ο αλιευτικός αυτού εξοπλισμός, θα βεβαιούται δε η ακρίβεια τούτων υπό της αρμοδίας διά την έκδοσιν της αδείας Αρχής, μέσω της οποίας θα υποβάλλεται προς το Υπουργείον Βιομηχανίας (Υπηρεσίαν Αλιείας). 2. Αρμόδιαι διά την έκδοσιν των περιών το παρόν αδειών είναι, αναλόγως της διά του σκάφους διενεργηθησομένης αλιείας αι κάτωθι Αρχαί: α) Τα Κεντρικά Λιμεναρχεία δι' όλας τας κατηγορίας των αλιευτικών σκαφών θαλάσσης. β) Τα Λιμεναρχεία και Υπολιμεναρχεία δι' όλας τας κατηγορίας αλιευτικών σκαφών περιών η προηγουμένη περίπτωση α', πλην σκαφών Υπερποντίου Αλιείας. γ) Αι λοιπαί Λιμενικαί Αρχαί δι' όλας τας κατηγορίας αλιευτικών σκαφών περιών η προηγουμένη

περίπτωσης β', πλήν μηχανοτρατών και ρυμουλκούντων σκαφών κυκλικών δικτύων (πρωτοκάϊκον γρι - γρι) νυκτός ή ημέρας. 3..., 4. Επί εκάστου βιβλιαρίου αναγράφεται ο αριθμός μητρώου του σκάφους ο χορηγούμενος υπό του Υπουργείου Βιομηχανίας (Υπηρεσία Αλιείας) κατά την χορήγησιν της περί ης η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου εγκρίσεως χορηγήσεως αδείας αλιευτικού σκάφους».

Άρθρο 4

«1. Η χρονική διάρκεια της ισχύος των περί ης το άρθρον 1 του παρόντος αδειών είναι διετής, άρχεται δε από της εκδόσεώς των ή της ανανεώσεώς των κατά το άρθρον 5 του παρόντος και λήγει την 31ην Δεκεμβρίου του δευτέρου έτους της ισχύος των ..., 2...,3...».

Άρθρο 5

«1. Αι χορηγούμεναι κατά τα εν άρθρω 1 άδειαι επί τη λήξει της ισχύος των ανανεούνται ανά διετίαν και ειδικώτερον κατά το τελευταίον τρίμηνον του δευτέρου έτους της ισχύος των υπό των υπό του άρθρου 3 του παρόντος προβλεπομένων δι' εκάστην περίπτωσηιν Αρχών. 2..., 3. Κατά την ανανέωσιν των αδειών αναγράφονται εις τον σχετικόν χώρον του βιβλιαρίου ως και των τηρουμένων καταστάσεων ανανεώσεως αδειών, περί ων η προηγουμένη παράγραφος, αι επελθούσαι τυχόν μεταβολαί εις τα στοιχεία του σκάφους (αλλαγή μηχανής, μετονομασία σκάφους, αλλαγή ιδιοκτήτου κλπ.). 2..., 3..., 4. Η ανανέωσις αδείας γίνεται άνευ της υποβολής αιτήσεως επί τη προσαγωγή του βιβλιαρίου της αδείας του αλιευτικού σκάφους εις την οικείαν διά την ανανέωσιν Αρχήν και τη επικολλήσει επί της σελίδος της ανανεώσεως του διά την αίτησιν απαιτουμένου εκάστοτε χαρτοσήμου. Εις τας περιπτώσεις κατά τας οποίας επήλθε μεταβολή εις τα στοιχεία του σκάφους διά την οποίαν απαιτείται προηγουμένη έγκρισις του Υπουργείου Βιομηχανίας (Υπηρεσίας της Αλιείας) ή άλλης Αρχής, η εγκριτική απόφασις προσάγεται ομού μετά του βιβλιαρίου της προς ανανέωσιν αδείας».

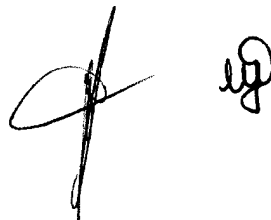
7. Στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του **ν.δ. 420/1970** «Αλιευτικός Κώδιξ» (Α' 27) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα :

«1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας μετά από γνώμη του συμβουλίου αλιείας, μπορεί να ορίζονται είτε γενικά για όλη την επικράτεια είτε μερικά κατά περιφέρεια, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, για τα εσωτερικά και θαλάσσια ύδατα τα εξής : α) οι περιοχές και οι χρονικές περίοδοι αλιείας ..... ι) οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση επαγγελματικών και ερασιτεχνικών αδειών αλιείας, ατομικών και σκαφών, οι αρμόδιες για την έκδοσή τους αρχές, η χρονική διάρκεια ισχύος, η ανανέωση και ανάκληση των αδειών αυτών, καθώς και ο επιτρεπόμενος αριθμός αδειών αλιείας κατά περιοχή, χρονική περίοδο και αλιευτικό εργαλείο.....».

8. Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας διάταξης εκδόθηκε το **π.δ. 261/1991** «Προϋποθέσεις χορήγησης αδειών αλιείας σε επαγγελματικά σκάφη» (Α' 98), στις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του οποίου ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 1

«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Διατάγματος, επαγγελματικές άδειες αλιείας σε σκάφη, χορηγούνται μόνο στις παρακάτω περιπτώσεις, με τις εξής προϋποθέσεις: α) Σε σκάφη που αντικαθιστούν άλλα της ίδιας κατηγορίας που είχαν άδεια επαγγελματικής αλιείας σε ισχύ, κατά την ημέρα υποβολής της σχετικής αίτησης. β) Σε σκάφη που αντικαθιστούν άλλα της ίδιας κατηγορίας, που απωλέσθησαν, χωρίς δόλο του πλοιοκτήτη ή του κυβερνήτη.... γ) Σε σκάφη που έχει ήδη εγκριθεί, μέχρι την ημερομηνία ισχύος του παρόντος, η ναυπήγηση..... δ) Σε νέες περιπτώσεις ναυπήγησης ή αγοράς σκαφών, εφόσον..... διαπιστώνεται ότι η συνολική δυναμικότητα του στόλου (χωρητικότητα και ισχύς μηχανής) είναι μειωμένη σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί.... Οι άδειες αυτές χορηγούνται σε επαγγελματίες ψαράδες, οι οποίοι: αα) Έχουν προϋπηρεσία στην αλιεία τουλάχιστον για μία δεκαετία. ββ) Δεν έχουν στην πλοιοκτησία τους άλλο σκάφος ούτε και σε ποσοστό. ε) Για τη χορήγηση των αδειών της προηγούμενης περίπτωσης δ' ο Υπουργός Γεωργίας με απόφασή του καθορίζει τον αριθμό και την κατηγορία των αδειών, τα δικαιολογητικά και τον τρόπο επιλογής των αιτήσεων. 2. Η έγκριση για την έκδοση των αδειών στις ανωτέρω περιπτώσεις, παρέχεται μόνο από τον Υπουργό Γεωργίας».

Άρθρο 2

«Η μεταβίβαση της κυριότητας των επαγγελματικών σκαφών επιτρέπεται σε επαγγελματίες αλιείς. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η διάθεση του ανωτέρω δικαιώματος με δικαιοπραξία εν ζωή ή αιτία θανάτου, στον έναν από τους συζύγους ή τα τέκνα τους. Τα ίδια πρόσωπα, όταν κληρονομούν αλιευτικό σκάφος και δεν έχουν την επαγγελματική ιδιότητα του αλιέα μπορεί να διατηρήσουν το δικαίωμα της άδειας για τρία (3) χρόνια από την υπαγωγή της κληρονομιάς στους ίδιους, σ' αυτό δε το διάστημα επιτρέπεται η εκχώρηση ή εκμίσθωση του δικαιώματος σε τρίτον επαγγελματία αλιέα.....».

9. Κατ' επίκληση της διατάξεως της περιπτώσεως ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1του π.δ. 261/1991 εκδόθηκε **η υπ' αριθμ. 227994/31-3-1997 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας** («Χορήγηση των νέων αδειών αλιείας σε επαγγελματικά σκάφη» - Β' 287), με την οποία εγκρίθηκε η χορήγηση νέων αδειών αλιείας σκαφών παράκτιας αλιείας σε επαγγελματίες ψαράδες οι οποίοι *«έχουν προϋπηρεσία στην αλιεία τουλάχιστον για μια δεκαετία»* (άρθρο 2 α). Με την ίδια Υπουργική απόφαση προβλέπεται η υποβολή, μεταξύ άλλων δικαιολογητικών, και των κατωτέρω: *«5β. Βεβαίωση αλιευτικού συλλόγου ή σε έλλειψή του από την Κοινότητα ότι είναι επαγγελματίας ψαράς και ότι έχει προϋπηρεσία στην αλιεία τουλάχιστον για μία δεκαετία».*

10. Στις διατάξεις του άρθρου 2 του **v. 1361/1983 «Περί Αγροτικών Συνδικαλιστικών Οργανώσεων»** (Α' 66), όπως ισχύουν μετά την αντικατάσταση της διάταξης της παραγράφου 1 με τη διάταξη του άρθρου 17 παρ.1 του v. 4015/2011 (Α' 210) και την προσθήκη στην διάταξη της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου διατάξεως με το άρθρο 51 παρ.1 του v. 2538/1997 (Α' 242), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2

«1. Σκοπός των Α.Σ.Ο. είναι η διεκδίκηση, προαγωγή και διασφάλιση των οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών τους και των αγροτών γενικότερα ....., 2....., 3. Οι κατά τόπο αρμόδιοι Αγροτικοί Σύλλογοι, που τα καταστατικά τους θα είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, εκδίδουν βεβαιώσεις που πιστοποιούν την ιδιότητα του αγρότη τόσο για τα μέλη τους όσο και

για μη μέλη ιδίως για τις περιπτώσεις χορήγησης κάθε μορφής ενισχύσεων, δανείων, αγροτικών συντάξεων, αδειών κυκλοφορίας αγροτικών αυτοκινήτων, την πώληση αγροτικών προϊόντων στις λαϊκές αγορές, καθώς και για κάθε περίπτωση που, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, απαιτείται η βεβαίωση αυτή. Ειδικότερα για την έκδοση βεβαιώσεων που πιστοποιούν την ιδιότητα του αλιέα αρμόδιοι είναι μόνο οι Αλιευτικοί Αγροτικοί Σύλλογοι ...».

11. Στη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του **v. 4072/2012** «Αδειοδότηση, εταιρείες, σήμα, επενδύσεις κ.λ.π.» (Α' 86) ορίζεται ότι:

Άρθρο 1

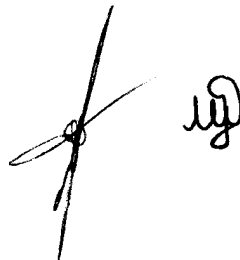
«Για την έκδοση οποιασδήποτε άδειας, έγκρισης ή πιστοποιητικού, καθώς και για τη διατύπωση γνώμης, αρκεί η προσκόμιση των δικαιολογητικών που προβλέπονται ρητά στο νόμο ή σε κανονιστικές πράξεις. Δεν επιτρέπεται η εκ μέρους της αρμόδιας αρχής αναζήτηση πρόσθετων δικαιολογητικών ενώ, αν προσκομισθούν, δεν λαμβάνονται υπόψη για την έκδοση της πράξης. Η παράβαση της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα εκ μέρους του αρμόδιου υπαλλήλου».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

12. Από τις διατάξεις του β.δ. 666/1966, το οποίο προβλέπει σχετικά με τις άδειες των αλιευτικών σκαφών (επαγγελματικών και ερασιτεχνικών), προκύπτει ότι, δια να εργασθεί οποιοδήποτε μηχανοκίνητο ή μη σκάφος στη θάλασσα ή τα εσωτερικά ύδατα (λιμνοθάλασσες, ιχθυοτροφεία, λίμνες, ποταμοί) ή ως σπογγαλιευτικό, απαιτείται να έχει εφοδιασθεί με ειδική άδεια. Οι άδειες αυτές διακρίνονται σε άδειες επαγγελματικών σκαφών, οι οποίες χρησιμοποιούνται κατ' αποκλειστικότητα στην αλιεία ή σπογγαλιεία υπό επαγγελματιών που αποζούν εξ αυτής, και σε άδειες ερασιτεχνικών σκαφών.

13. Για την έκδοση αδείας (επαγγελματικού ή ερασιτεχνικού) αλιευτικού σκάφους, που τίθεται σε λειτουργία για πρώτη φορά απαιτείται έγκριση από το

Υπουργείο Βιομηχανίας¹, η οποία χορηγείται μετά από αίτηση του ιδιοκτήτη του σκάφους. Οι άδειες αυτές, που εκδίδονται από τις οριζόμενες στο άρθρο 3 του β.δ. 666/1966 Λιμενικές Αρχές (Κεντρικά Λιμεναρχεία, Λιμεναρχεία και Υπολιμεναρχεία, Λοιπές Λιμενικές Αρχές), αναλόγως της αλιείας που διενεργείται με το σκάφος, ισχύουν για μία διετία, η οποία αρχίζει από την έκδοσή τους ή την ανανέωσή τους και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου του δεύτερου έτους ισχύος τους. Η ανανέωση της άδειας αυτής γίνεται χωρίς την υποβολή αίτησης, με την προσκόμιση του βιβλιαρίου της άδειας του αλιευτικού σκάφους στην οικεία για την ανανέωση Αρχή και σε περίπτωση που έχει επέλθει μεταβολή στα στοιχεία του σκάφους απαιτείται προηγουμένως έγκριση της αρμόδιας Υπηρεσίας αλιείας της Περιφέρειας. Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, επαγγελματική άδεια αλιείας της οποίας η ισχύς δεν ανανεώθηκε εντός του τελευταίου τριμήνου της διετούς ισχύος της, θεωρείται ότι έπαυσε να ισχύει οριστικά. Συνεπώς, η μετά την πάροδο του τριμήνου ανανέωση της ισχύος της θεωρείται χορήγηση νέας άδειας, στην περίπτωση όμως αυτή, προκειμένου να χορηγηθεί η νέα άδεια, ερευνάται η συνδρομή των κατά το χρόνο χορήγησής της τασσομένων προϋποθέσεων του νόμου (Σ.τ.Ε. 735/1999).

14. Περαιτέρω, αναφορικώς με τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση επαγγελματικών και ερασιτεχνικών αδειών αλιείας, εκδόθηκε, κατ' εξουσιοδότηση της διατάξεως της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν.δ. 420/1970, το π.δ. 261/1991, το οποίο, με τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, ορίζει ότι επαγγελματικές άδειες αλιείας χορηγούνται σε σκάφη που αντικαθιστούν άλλα της ίδιας κατηγορίας, τα οποία είχαν άδεια επαγγελματικής αλιείας σε ισχύ, κατά την ημέρα υποβολής της σχετικής αίτησης, και σε σκάφη που αντικαθιστούν άλλα της ίδιας κατηγορίας, που απωλέσθηκαν, χωρίς δόλο του πλοιοκτήτη ή του κυβερνήτη. Επίσης, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, επαγγελματικές άδειες αλιείας χορηγούνται σε νέες περιπτώσεις ναυπήγησης ή αγοράς σκαφών, υπό την προϋπόθεση ότι διαπιστώνεται πως η συνολική δυναμικότητα του στόλου (χωρητικότητα και ισχύς μηχανής) είναι μειωμένη σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί. Οι άδειες αυτές χορηγούνται

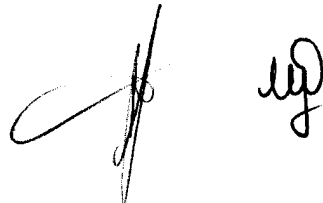
¹ Σημειώνεται ότι η εν λόγω αρμοδιότητα, που εν συνεχεία ασκήθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας και μεταβιβάστηκε κατόπιν δυνάμει των διατάξεων του π.δ. 94/1993, στις κατά τόπους αρμόδιες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ασκείται ήδη από τους οικείους Περιφερειάρχες.

σε επαγγελματίες αλιείς, οι οποίοι πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και ειδικότερα: (α) Έχουν τουλάχιστον μία δεκαετία προϋπηρεσία στην αλιεία και (β) δεν έχουν στην πλοιοκτησία τους άλλο σκάφος ούτε και σε ποσοστό. Τέλος, με τη διάταξη της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ως άνω προεδρικού διατάγματος, εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Γεωργίας, για την έκδοση απόφασης καθορίζουσας, μεταξύ άλλων, και τα απαραίτητα δικαιολογητικά, για την χορήγηση των εν λόγω αδειών.

15. Κατ' επίκληση της τελευταίας διάταξης εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 227994/ 31-3-1997 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (Β' 287), με την οποία εγκρίθηκε η χορήγηση νέων αδειών αλιείας σκαφών παράκτιας αλιείας σε επαγγελματίες αλιείς, που έχουν προϋπηρεσία στην αλιεία τουλάχιστον μία δεκαετία και υπό την προϋπόθεση προσκόμισης βεβαίωσης αλιευτικού συλλόγου ή σε έλλειψή του από την οικεία Κοινότητα ότι συντρέχουν στο πρόσωπό τους οι τασσόμενες στο π.δ. 261/1991 προϋποθέσεις.

16. Εξ άλλου, από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 1361/1983 (Α' 66) προκύπτει ότι για την έκδοση βεβαιώσεων, που πιστοποιούν την ιδιότητα του αλιέα, αρμόδιοι είναι μόνο οι Αλιευτικοί Αγροτικοί Σύλλογοι (ΝΣΚ 537/2002). Ο δε αλιέας χαρακτηρίζεται ως επαγγελματίας, εφόσον ασκεί την δραστηριότητα αυτή με βιοποριστικό σκοπό, κατά τρόπο διαρκή, σταθερό, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις συνθήκες του σχετικού επαγγέλματος. Συνεπώς, εφόσον ο οικείος Αλιευτικός Σύλλογος, δηλαδή ο αναγνωρισμένος, για την προάσπιση των επαγγελματικών συμφερόντων του συνόλου των αλιέων μελών του, βεβαιώνει επισήμως την ιδιότητα μέλους του ως επαγγελματία αλιέα, η βεβαίωση αυτή, εμπεριέχουσα και κρίση ουσίας, κατ' αρχήν τουλάχιστον, είναι υποχρεωτική για τις δημόσιες υπηρεσίες (ΝΣΚ 89/2008).

17. Η υποχρέωση προσκόμισης της εν λόγω βεβαίωσης, κατά τη χορήγηση της αδειας επαγγελματικού σκάφους παράκτιας αλιείας, θεσπίστηκε μεν το έτος 1997, βάσει της διάταξης του άρθρου 5 της εκδοθείσας, κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 1 του π.δ. 261/1991, υπ' αριθμ. 227994/31-3-1997 απόφασης του Υπουργού Γεωργίας και της διάταξης του άρθρου 51 του ν. 2538/1997 (Α' 242), αλλ' όμως από το έτος 1985 είχε ήδη ορισθεί, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 222056/9-3-1985

έγγραφο του Υπουργείου Γεωργίας, διευκρινιστικό της υπ' αριθμ. 222057/8-3-1985 εγκυκλίου της Δνσης Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας, ως απαραίτητη προϋπόθεση τόσο για την έκδοση όσο και για την ανανέωση της επαγγελματικής αδειας αλιείας του σκάφους. Η εγκύκλιος αυτή, εφαρμόσθηκε έκτοτε από την Διοίκηση ανελλιπώς, με αποτέλεσμα, για την ανανέωση των επαγγελματικών αδειών αλιείας, να ήταν απαιτητή η προσκόμιση της ως άνω βεβαίωσης, αν και η σχετική με την ανανέωση της αδειας διάταξη του άρθρου 5 του β.δ. 666/1966 δεν έθετε τέτοια προϋπόθεση, τουναντίον μάλιστα όριζε ρητά ότι η ανανέωση γίνεται χωρίς την υποβολή αίτησης, με την προσαγωγή μόνο του βιβλιαρίου της αδειας του αλιευτικού σκάφους στην οικεία Αρχή.

18. Ήδη ο ν. 4072/2012 περιλαμβάνει σειρά διατάξεων με στόχο τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος, φιλικού στο επιχειρείν και τις υγιείς επενδύσεις. Συγκεκριμένα με τις διατάξεις του άρθρου 1 επιδιώκεται η απλοποίηση της διαδικασίας της αδειοδότησης των επιχειρήσεων με τη θέσπιση οριζόντιων ρυθμίσεων που ισχύουν, κατά τη διαδικασία της αδειοδότησης των επιχειρήσεων που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την επιτάχυνση των διαδικασιών. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 6 του εν λόγω άρθρου, οι αδειοδοτούσες αρχές έχουν την υποχρέωση ανάρτησης στο δικτυακό τους τόπο του καταλόγου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, για την έκδοση των αδειών της αρμοδιότητάς τους, και λεπτομερούς περιγραφής της διαδικασίας απονομής αυτών, ενώ απαγορεύεται ρητώς η εκ μέρους αυτών απαίτηση υποβολής επιπλέον δικαιολογητικών από αυτά που περιλαμβάνονται στον αναρτημένο κατάλογο στο διαδίκτυο. Οι υπάλληλοι που πράττουν τα αντίθετα διώκονται πειθαρχικά (Βλ. αιτιολογική έκθεση του ν. 4072/2012).

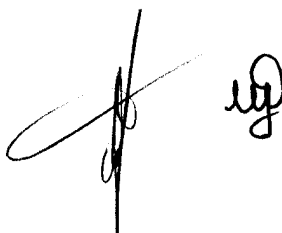
19. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η αρμόδια Διεύθυνση Αλιείας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με το υπ' αριθμ. φακ. 521.2/2012 με αριθμ. σχεδ. 3753 κ' ΩΠ: 141645/11-12 σήμα της προς τις Λιμενικές Αρχές, έδωσε οδηγίες να μην απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης αλιευτικού συλλόγου, για την πιστοποίηση της επαγγελματικότητας του αλιέα κατά την ανανέωση της εν λόγω αδειας, η οποία εζητείτο μέχρι τότε, βάσει εγκυκλίων του Υπουργείου Γεωργίας (νυν Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). Την άποψή της αυτή στηρίζει

αφ'ενός με τα επιχειρήματα που παρατίθενται στη σκέψη 4 της παρούσας και αφ'ετέρου στην ως άνω διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 4072/2012 (Α' 86), με την επισήμανση ότι δεν επιτρέπεται να αναζητεί πρόσθετα δικαιολογητικά (δηλ. δικαιολογητικά μη προβλεπόμενα στο νόμο), παρά μόνο αυτά που προβλέπονται ρητά στο νόμο ή σε κανονιστικές πράξεις.

20. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα η διατυπωθείσα εκ μέρους της Διεύθυνσης Αλιείας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής άποψη ότι δεν απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης αλιευτικού συλλόγου, για την πιστοποίηση της επαγγελματικότητας του αλιέα, και κατά την ανανέωση της επαγγελματικής αδειας αλιείας, παρίσταται βάσιμη και τούτο διότι:

(α) Δεν υφίσταται ρητή ρύθμιση ως προς την ως άνω υποχρέωση, η δε εγκύκλιος υπ' αριθμ. 222057/8-3-1985 του Υπουργείου Γεωργίας (όπως αυτή διευκρινίστηκε με το αριθμ. πρωτ. 222056/9-3-1985 έγγραφο του ίδιου Υπουργείου), που επέβαλε για πρώτη φορά την σχετική υποχρέωση, αν και εφαρμόστηκε επί μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει τον χαρακτήρα ερμηνευτικής εγκυκλίου, αφού σκοπός της τελευταίας είναι η ερμηνεία υπαρχουσών διατάξεων, προϋπόθεση όμως η οποία δεν συντρέχει εν προκειμένω. Επιπλέον δι' αυτής δεν είναι εφικτή η κάλυψη του νομοθετικού κενού, καθόσον οι εγκύκλιοι ούτε θεσπίζουν, ούτε μεταβάλλουν ή καταργούν δίκαιο, και συνακόλουθα το υφιστάμενο κενό μπορεί να καλυφθεί μόνο με νομοθετική ρύθμιση.

(β) Ενόψει της θεσπισθείσας με τη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 4072/2012 απαγόρευσης απαίτησης από την αδειοδοτούσα αρχή υποβολής επιπλέον δικαιολογητικών από αυτά που ορίζει ο νόμος και περιλαμβάνονται στον αναρτημένο κατάλογο στο διαδίκτυο, η οποία (διάταξη) είναι εφαρμοστέα και στις αλιευτικές επιχειρήσεις, η επιβολή εκ μέρους των αρμοδίων οργάνων των Λιμενικών Αρχών (ο ρόλος των οποίων μάλιστα κατά την ανανέωση της επαγγελματικής αδειας αλιείας είναι διεκπεραιωτικός και δεν περιλαμβάνει την εξέταση του κριτηρίου της επαγγελματικότητας του ιδιοκτήτη του επαγγελματικού αλιευτικού σκάφους), υποχρέωσης προσκόμισης από τον αλιέα βεβαίωσης του οικείου Αλιευτικού Αγροτικού Συλλόγου δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο και επιπλέον έρχεται σε αντίθεση προς το σκοπό του νομοθέτη του ν. 4072/2012.

(γ) Η χορηγούμενη άδεια, για την εκμετάλλευση επαγγελματικού αλιευτικού σκάφους, είναι αφενός πραγματοπαγής υπό την έννοια ότι αφορά συγκεκριμένο σκάφος, που πληροί ορισμένες προδιαγραφές, και αφετέρου προσωπαγής, δηλαδή αφορά συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο για το οποίο διαπιστώνεται προσηκόντως ότι πληροί τις προϋποθέσεις του επαγγελματία αλιέα (ΝΣΚ 113/2004). Ωστόσο, ο νόμος προβλέπει εξαίρεση από τον ανωτέρω βασικό κανόνα, σε δύο βασικά σημεία, ήτοι: (αα) Όσον αφορά το σκάφος, επιτρέπει την αντικατάστασή του από άλλο της ίδιας κατηγορίας, που έχει απωλεσθεί χωρίς δόλο του πλοιοκτήτη ή του κυβερνήτη και (ββ) Όσον αφορά το φυσικό πρόσωπο επαγγελματία αλιέα, επιτρέπει, πλην άλλων, και την με δικαιοπραξία αιτία θανάτου (διαθήκη ή δωρεά αιτία θανάτου) ή με την εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή, μεταβίβαση της κυριότητας του σκάφους στον ένα από τους συζύγους ή τα τέκνα τους. Και στις δύο, όμως, περιπτώσεις τίθεται αποκλειστική προθεσμία μιας τριετίας, εντός της οποίας θα πρέπει, στη μεν πρώτη περίπτωση, να ζητηθεί η αντικατάσταση του απωλεσθέντος σκάφους, στην δε δεύτερη να εκποιηθεί το κληρονομιαίο σκάφος σε τρίτο που έχει τα προσόντα του επαγγελματία αλιέα. Το γεγονός δε ότι η προθεσμία ανανέωσης είναι διετής και η προθεσμία μεταβίβασης από τους κληρονόμους τριετής, συνδυαζόμενο με την απαίτηση του νόμου για αναγραφή στην άδεια του σκάφους των στοιχείων του ιδιοκτήτη, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι υφίσταται νόμιμη υποχρέωση των κληρονόμων να προβούν στην ανανέωση της αδειάς στο όνομά τους, υπό την ιδιότητά τους αυτή, (ΝΣΚ 113/2004). Δηλαδή, στην περίπτωση αυτή, αν και στο πρόσωπο των κληρονόμων δεν συντρέχει η προϋπόθεση της κατ' επάγγελμα άσκησης αλιευτικής δραστηριότητας, εν τούτοις είναι επιτρεπτή η ανανέωση της αδειάς.

(δ) Η διαδικασία της ανανέωσης της αδειάς σκάφους επαγγελματικής αλιείας, κατά το τελευταίο τρίμηνο της διετούς ισχύος της, προφανώς αποσκοπεί στη σωστή αποτύπωση των ενεργών αλιευτικών σκαφών στο Εθνικό και Αλιευτικό Μητρώο και είναι αναγκαία για την ορθολογικότερη διαχείριση του στόλου και την εκτίμηση της ασκούμενης αλιευτικής προσπάθειας σε συνδυασμό με την αλιευτική ικανότητα. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού δεν είναι αναγκαία η προσκόμιση βεβαίωσης του Αλιευτικού Συλλόγου, που να πιστοποιεί την συνδρομή του κριτηρίου της

επαγγελματικότητας, πράγμα που άλλωστε συνάγεται και από την έλλειψη διάταξης νόμου επιβάλλουσας ρητώς τη σχετική υποχρέωση.

(ε) Τέλος, η εκ νέου έρευνα συνδρομής των, κατά το χρόνο χορήγησης της επαγγελματικής αδειας αλιείας προϋποθέσεων, προφανώς είναι εκ του νόμου απαραίτητη μόνο μετά την πάροδο του τριμήνου ανανέωσης της ισχύος της, οπότε θεωρείται ως χορήγηση νέας αδειας (Σ.τ.Ε 735/1999).

Απάντηση

21. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ως εξής:

Οι Λιμενικές Αρχές, υπό το ισχύον νομικό καθεστώς, δεν δύνανται να απαιτούν την προσκόμιση βεβαίωσης Αλιευτικού Συλλόγου από τον ενδιαφερόμενο, για την πιστοποίηση της ιδιότητάς του ως αλιέα, προκειμένου να προβαίνουν στην ανανέωση της αδειας σκάφους επαγγελματικής αλιείας.

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

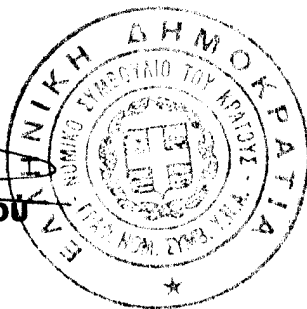
Αθήνα, 27 Μαΐου 2016

Η Πρόεδρος

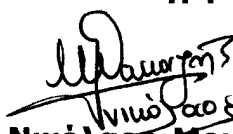

Χρυσαφούλα Α. Αυγερινού

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μουκαζής

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.